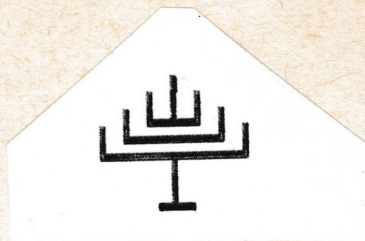

Az alábbi dokumentum Várhegyi György hagyatékában maradt fent. Ismertető a Zsidó Közösségi Iskola (mai nevén Lauder Javne Iskola) céljairól, filozófiájáról, pedagógiai elveiről 1990 febr. 12-i dátummal, Deák Gábor, Raj Tamás és Várhegyi György aláírásával.

Kedves Szülők! Kedves Érdeklődők!

Szeretnénk, ha Önök tudatosan, az iskola céljainak, tervezett pedagógiai módszereinek ismeretében választanák gyermekeik számára iskolánkat. A mérlegelés megkönnyítése érdekében tájékoztatjuk Önöket az iskola néhány alapvető jellegzetességéről.

A Művelődési Minisztérium 1990. január 23-án engedélyezte az iskola létesítését egyedi megoldásként.

Az iskola létesítője és fenntartója a Világi Zsidó Iskola Alapítvány, amely a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület és a Ronald S. Lauder amerikai alapítvány, valamint az állami költségvetés - a Parlament által megállapított normatívák szerinti - támogatásával fog működni.

Az iskolánkat jellemzi:

Zsidó, mert a zsidó népnek része vagyunk, s mert célja, hogy a zsidóság kulturális hagyományait és humanista értékeit átörökítse gyermekeinkbe, és ezzel erősítse identitásukat, a zsidósághoz tartozásukat;

Magyar, mert Magyarországon élünk, a magyar népnek is része vagyunk;

Közösségi, mert nyitott zsidó és nem zsidó, vallásos és vallástalan ember számára, tiszteletben tartja a különbözőséget és természetesnek véli, elősegíti együttélésüket.

A Zsidó Közösségi Iskola

szeretné rávezetni a gyermekeinket, hogy a zsidósághoz tartozni nemcsak a Holocaust iszonyatos kínjára való emlékezés gyötrelmeit és félelmet jelent, hanem békességet, örömet, erőt és összetartozást;

szeretné, ha a gyermekeink sok mindent megismernének a zsidó kultúrából, átéreznék az ősi zsidó ünnepek szépségét, hangulatát, ha megértenék a zsidó történelem fontos állomásait;

szeretné, ha a gyermekeink öntudatos és tudatos zsidóként és mégis harmonikusan illeszkednének a magyar társadalomba.

Mivel kívánjuk mindezt elérni ?

Felelevenítjük azokat a polgári humanista értékeket, amelyek az utóbbi négy évtizedben elhalványultak vagy feledésbe merültek.

Autonóm, hiteles és színes egyéniségekké kívánjuk nevelni a gyermekeinket, szeretnénk, ha megtanulnák tisztelni és becsülni a másik ember "másságát", értékes tulajdonságait és ezáltal önmagukat is.

Szeretnénk, ha emelt fővel járnának a világban, ha hozzászoknának az önálló véleményalkotáshoz, az együttélés és munkálkodás demokratikus módjaihoz.

Megismertetjük gyermekeinkkel a **zsidó hagyományokat** és a **zsidó kultúrát** külön tantárgyak keretében, valamint más tananyagok és az iskolai élet egészét át- meg átítatva, minden lehetőséget felhasználva. Külön hangsúlyt kapnak majd azok a közösségi, családi és morális értékek, amelyeket a zsidó vallási hagyományokból meríthetünk. Megismertetjük ezen túl a zsidóság mai arculatát, Izrael és a diaszpóra életét, megtanítjuk gyermekeinket a világ zsidóságával vállalt szolidaritásra. Modern héber (ivrit) nyelvet tanítunk, amely azonban elősegíti a héber Biblia jobb megértését is. A vallásgyakorlást lehetővé tesszük az ezt igénylőknek (zsinagógát is kialakítunk az iskolában) és fakultációban vallásos irodalmat is tanítunk.

Nem feledkezünk meg arról, hogy Európában élünk. Célunk a magyar és a külföldi egyetemekre történő felkészítés, ezért a magyar alaptananyag mellett az európai kultúra átadására is nagy gondot fordítunk. Gyermekeinknek már az elemiben angol nyelvet tanítunk jelentős óraszámban és a középiskolában angolul (és héberül) oktatunk néhány tárgyat.

Iskolánk valóban közösségi iskolaként

kíván működni, nem kizárólag a gyerekek, hanem a szülők és a tanárok iskolája is lesz. Szeretnénk, ha a megszokott felszínes vagy alá- fölérendeltségen alapuló viszony helyett a szülőket meleg, bensőséges és alkotó jellegű kapcsolat fűzné az iskolához. Szeretnénk, ha a szülők kezdettől mellettünk állnának, elgondolásaikkal, elvárásaikkal segítenének, s aktívan együtt dolgoznának velünk a szaktudásuknak megfelelő területen. Erre változatos lehetőségek nyílnak: az iskola működési feltételeinek, berendezéseinek kialakításától az irányításban való részvételig, a szabadidő foglalkozások megszervezéséig.

Az iskola pedagógiai elvei és módszerei

sok tekintetben különböznek a jelenlegi magyar iskolarendszertől. Vezérelveink:

a személyiség- és képességfejlesztés,

a teljesítménykésztetés.

Olyan pedagógiai módszereket dolgozunk ki, amelyek ezt a két elvet feszültségmentesen egyesíteni tudják. Szeretnénk, ha a gyermekek számára az ismeretszerzés nem kényszert, nem stresszhelyzeteket, hanem örömforrást jelentene.

Az iskola működése

Az óvodai tagozatot 3-6 éves, a **12 évfolyamos iskolát** 6-18 éves gyermekek számára létesítjük. Az iskolában 6 évfolyamos elemi és 6 évfolyamos középiskola működik majd.

Az óvoda 1990 szeptemberében kezdi működését, egyes életkorú, 20-25 fős csoportokkal.

Az elemi első osztálya 1990-ben indul, további évfolyamai a következő években fokozatosan épülnek fel terveink szerint az alábbi ütemben:

1991-ben első, második és negyedik osztály;

1992-ben 1-5. osztály és

1993-ban 1-6. osztály.

A középiskola 1991 őszen indul és hat osztálya a következő években fokozatosan épül fel.

Az iskola lehetőséget teremt a más iskolákból történő átiratkozásra. **1991 őszen** az elemi negyedik osztályába a harmadikos vagy negyedikes általános iskolások; a középiskola első osztályába pedig a hatodikos és hetedikes általános iskolások iratkozhatnak be. Számukra a speciális tantárgyakból **előkészítő tanfolyamokat** szervezünk a megelőző tanévben.

Iskolánkban a tanítás egész napos rendben reggel 8-12 és délután 14-16 óra között folyik majd. 12-14 óráig ebéddel, pihenéssel töltik idejüket a gyerekek.

A gyermekek heti 31 tanóra kötelező foglalkozáson vesznek részt már az első osztálytól kezdve. A tanítási órák 20-45 percesek lesznek, egyes tárgyaknál időszakonként összevont intenzív tanítást is szervezünk. Lesznek kötelezően és szabadon választott tárgyak és szakkörök is. A várhatóan erős intellektuális tevékenységet gyakori játékkal, mozgással, tánccal, énekkel igyekszünk feloldani és kiegyensúlyozni.

Az iskolában nemcsak a nemzeti ünnepeken, hanem a zsidó ünnepeken is tanítási szünet lesz.

Tantárgyaink az elemi iskolában

(heti óraszámban)

A három zsidó tantárgyat (a zsidó tradíció és kultúra, zsidó történelem és héber nyelv) összesen hat órában tanítjuk

Magyar nyelvet és irodalmat, valamint matematikát az állami tantervnek megfelelő óraszámban tanítunk.

Az állami előírásoktól tartalomban és óraszámában eltérő tárgyaink:

Angol nyelv	első osztálytól	4 órában;
Számítástechnika	második osztálytól	1-2 órában;
Társadalomismeret	harmadik osztálytól	1 órában;
Történelem	negyedik osztálytól	1-1,5 órában;
Földrajz	negyedik osztálytól	1 órában;
Természetismeret	második és harmadik osztályban	2 órában;
Biológia	negyedik osztálytól	1 órában;
Ének - zene	első osztálytól	1-2 órában;
Vizuális kultúra és rajz	első osztálytól	2 órában és
Testnevelés	első osztálytól	5 órában.

Legjellegzetesebb új tantárgyaink a zsidó tárgyak csoportja. Az egyetemes zsidó tárgy a zsidó tradíció és kultúra lesz, amelynek keretében a zsidó vallás és kultúra értékeit kívánjuk tanítani, megismertetve a tanulókkal a Bibliát, a Talmudot, valamint a közösségi szokásokat, előírásokat és ünnepeket. A második zsidó tárgy, a zsidó történelem az ősatyák történetétől napjainkig oktatja a zsidóság múltját, mégpedig - a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve - az első években a bibliai és a népmesei történeteket tanítjuk, később egyre több írott forrást elemzünk és értelmezünk.

Az egyes tantárgyak tantervének kidolgozása Várhegyi György tanár, szociológus és Raj Tamás rabbi, történész irányításával munkacsoportokban folyik, amelyek egyrészt figyelembe veszik a most készülő nemzeti alaptanterv követelményeit, másrészt az izraeli és az amerikai zsidó iskolák tananyagát.

Tájékoztatásul közöljük az egyes munkaterületeken résztvevő néhány szakember nevét. Az iskola "filozófiájával" és pedagógiájával Surányi Bálint szociológus, Hegedűs T. András pszichológus, Ranschburg Ágnes pszichológus, Gabnai Katalin kutató, népművelő, Szeszler Anna főiskolai tanár és Horn Gábor tanár foglalkoznak. Zsolnai József pedagógiai kutató, igazgató és munkatársai (Kiss Éva, Heffner Anna igazgatóhelyettesek) dolgozzák ki az elemi iskola kerettantervét. Az óvoda pedagógiáját és működését B. Méhes Vera tanár, a zsidó tárgyakat Pataki Mária tanár, az irodalmat Horváth Zsuzsa tanár és Sajgál Judit tanár, a társadalomismeretet Mátrai Zsuzsa pedagógiai kutató, a matematikát Pósa Lajos egyetemi tanár és munkatársai (Neményi Eszter főiskolai tanár és Csahóczi Erzsébet tanár), a természetismeretet Havas Péter egyetemi tanár, a fizikát Frenkel Andor fizikus, a vizuális kultúrát és rajzot Kárpáti Andrea főiskolai tanár, ének - zenét Soltész Elekné tanár, a testnevelést Flieghné Boda Sarolta pedagógiai kutató dolgozza ki, a számítástechnika bevezetését Vámos Tibor akadémikus és Surányiné Benedikt Vera tanár irányítja.

Néhány fontos kérdésről,

az iskola épületéről és berendezéséről, az iskola működésének finanszírozásáról, az iskola vezetőiről és pedagógusairól csak később tudunk pontos tájékoztatást nyújtani. Ennek három oka van:

- ezekről az Alapítvány kuratóriuma jelenleg folytat érdemi tárgyalásokat a kormánnyal, a külföldi alapítványokkal és a nemzetközi zsidó szervezetekkel;

- a Parlament várhatóan februárban dönt a nem állami iskolák működésének néhány kérdéséről;

- az iskola vezetői és pedagógusi állásaira márciusban fogunk pályázatot kiírni.

Mindezekről és egyéb kérdésekről - később megjelölt időpontban és helyen - az iskola előkészítésén munkálkodó tanárok (*Magyar Edit, Natonek Gabriella, Sajgál Judit, Sövényházy Csilla, Vasné Bálint Mariann, Verő Júlia*) személyesen nyújtanak majd tájékoztatást.

1990 márciusától kezdve hetente egy alkalommal minden pénteken 15-17 óráig minden érdeklődő részére

fogadóórakat

tartunk a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület Klubjában (VII. Garay u. 48. I. em.) Ebben az időpontban - a telefonszámunk: 1426-924.

Kérjük, ha - anyagi helyzete lehetővé teszi - **támogassa Alapítványunkat**. A támogatók az 1989 évi XLV tv. 34 1.bek. a., pontja szerint adóalapjukat az alapítványnak nyújtott pénzüsszeggel csökkenthetik.

Gyermeke színvonalas iskoláztatása érdekében kérje barátai, ismerősei támogatását is!

Az alapítványt támogatókat a Zsidó Közösségi Iskola alapítójának, pártfogójának, barátjának tekintjük !

Továbbra is várjuk érdeklődésüket, jelentkezésüket és támogatásukat.

Budapest, 1990, február 12.

(Deák Gábor)
a Magyar Zsidó Kulturális
Egyesület elnökségi tagja

(Raj Tamás rabbi)
a Magyar Zsidó Kulturális
Egyesület elnökségi tagja

(Várhegyi György)
a Világi Zsidó Iskola Alapítvány
kuratóriumának elnöke